

Ghawdex 300 sena ilu

Riċerka ta

Pagna mill-Arkivju Nazzjonali - 179 Joseph Bezzina

© 2010

Ghad-dsatax-il sena konsekuttiva qeghdin noffru lill-qarrejja ta' *Il-Hajja f'Ghawdex* ir-rubrika dwar Ghawdex fil-qedem. Tul l-ewwel tmien snin ippubblikajna dokumenti ta' 400 sena ilu, mid-disa' sena bdejna ngibu dokumenti ta' 300 sena ilu, ghax ta' 400 sena ilu huma meqsa. Sejrin inkomplu b'dawk ta' 300 sena ilu. Id-dokumenti, bhas-snin ta' qabel, huma mehudin mill-*Acta* ta' l-Universitas, il-Gvern Reġjunali ta' Ghawdex fi żmien il-Kavallieri ta' San Ġwann. Dawn jinsabu miġbura fl-Arkivju Nazzjonali, sezzjoni ta' Ghawdex. Hu ttamat li 'l quddiem dawn il-pagni jigu stampati fi ktieb.

Il-mahżnier tal-qmuħ tal-Università

Id-dokument numru mija u disgha u sebghin li qeghdin nippubblikaw f' din is-sensiela ta' pagni mill-Arkivju Nazzjonali ta' Ghawdex hu rikors imressaq minn Ġuzeppi Cassar, il-mahżnier tal-Università ta' Ghawdex, fil-bidu tas-sena 1710. Jinsab registrat fil-ghaxar volum tal-*Acta tal-Universitas Gaudisii*, il-Gvern Reġjunali ta' Ghawdex fi żmien il-Kavallieri ta' San Ġwann (1530–1798), manetta (1709–1710), folju 40r-v (NAG, UG, *Acta*, 10/1709–1710, f. 40r-v).

Din hi t-traskrizzjoni tar-rikors:

Serenissimo Signore,

Giuseppe Cassar della sua Isola del Gozzo, umilissimo servitore e vassallo fidelissimo di V.A.S., con ogni riverenza espone – merce la buona gratia di V.A.S. – ritrovasi da otto anni a questa parte servendo attualmente in detta Isola in qualità di magazzino della sua Università di detta Isola con il dritto, cioè per li primi due anni a Tari due per salma; per altri tre anni con tari uno e grani diecinueve; e per l'altri anni tre con il dritto di Tari uno e grani diecisette per salmo; con sodisfazione di tutti quelli populi senza che mai avesse rimasto disunerto deliture della sudetta Università; che però desiderando l'haver continuare nel mestiere sudetto, essendo già per spirare il tempo della sua amministrazione.

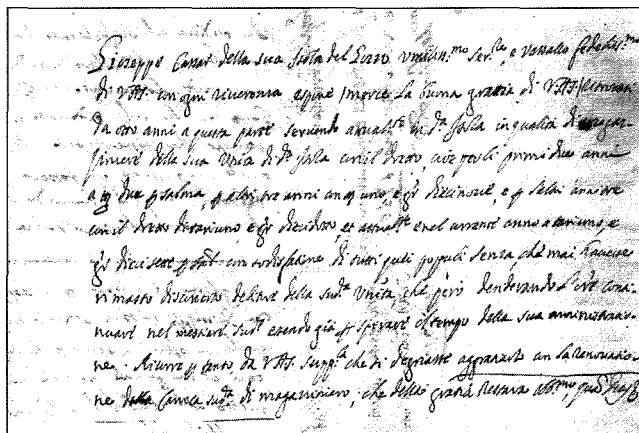
Ricorre per tanto da V.A.S., supplicandola che si degnasse aggraziarlo con la renovazione della carica sudetta di magazzino;

Che della gratia restava obbligatissimo. Et quod Deus vult.

Ġuzeppi Cassar għal tmien snin sħaħ kien il-persuna responsabbli mill-imħażen tal-qmuħ tal-Università. Dawn l-imħażen kienu fl-inħawi ta' Triq Bieb l-Imdina, qrib il-Kavallier ta' San Ġwann, fiċ-Ċittadella.

L-Università kienet tagħzel bhala mahżnier lil dik il-persuna li kienet titlob l-inqas kummissjoni fuq l-amministrazzjoni tal-imħażen u l-bejgħ tal-qamħ. Il-kummissjoni kienet tifhallas fuq kull salma qmuħ li tinbiegħ. *Salma*, li bil-Malti kienet tingħad *modd*, kien fiha 16-il tomna; kull tomna kien fiha 0.2909 metri kubi. Dan ifisser li salma kien fiha 4.65 metri kubi. Il-mahżnier kien jinhatar għal sena.

Il-persuna li kienet titfa' l-offerta riedet tkun mhux biss kapaci għall-bejgħ, iżda wkoll persuna li taf tamministra u

żzomm il-kontijiet. Għaldaqstant ma jidherx li kienu hafna li kienu jitgħu l-offerta tant li dan Cassar hadha għal tmien snin konsekuttivi.

L-ewwel sentejn hadha b'żewġ tari (irbighajn) kull salma li jigu 0.032 ewro jigifieri ftit iktar minn tliet Ewro ċenteżmi. It-tliet snin ta' wara hadha harira inqas, b'tari u dsatax-il gran; irbighi u dsatax-il habba. Rega' hadha mill-ġdid għal tliet snin oħra konsekuttivi harira inqas, b'tari u tmintax-il gran; irbighi u tmintax-il habba.

Fis-sena 1710, tliet mitt sena ilu, jidher li kien hemm xi hadd iehor li kien interessat jagħmilha ta' mahżnier. Cassar beza' li ma jihux l-offerta hu u bagħat dan ir-rikors lil Raymond Perellos y Rocaful, Granmastru ta' Malta, biex jenfasizza l-hila tiegħu bhala mahżnier. Hu beda billi tah tagħrif dwar kemm kien ha l-offerta tul it-tmien snin ta' qabel. Kompla jgħidli li dmiru qdieh bl-ikbar sodisfazzjon tal-poplu tant li l-Università qatt ma sabet xi tgħid fih dwar l-amministrazzjoni tiegħu u qatt ma kellu tgergir min-naħa tagħha. Insomma ried jurih li mal-esperjenza tiegħu ma jhabbatha hadd.

Għaldaqstant talab lill-Granmastru biex jerga' jahtru bhala mahżnier.